

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **N.**, so sídlom v L., zastúpenej JUDr. R. G., advokátom, v L., proti odporkyni **MUDr. J. W.**, bývajúcej v R., zastúpenej JUDr. J. S., advokátom v L., **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 15 C 179/2006, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. novembra 2008 sp. zn. 17 Co 192/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania 127,44 € k rukám JUDr. R. G. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 5. mája 2008 č. k. 15 C 179/2006–251 uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke 167 451,-- Sk so 6 % ročným úrokom z omeškania od 1.9.2005 do zaplatenia, trovy konania 68 246,-- Sk k rukám právneho zástupcu a na účet súdu 680,-- Sk, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že odporkyňa ako riaditeľka právneho predchodcu navrhovateľa (N. v R.) zodpovedá za škodu vzniknutú nesprávnym platovým zaradením ekonomického námestníka Ing. B. podľa osobitnej stupnice platových taríf zamestnancov pri vykonávaní verejnej služby podľa prílohy č. 4 zákona č. 313/2001 Z.z. a následne s účinnosťou od 1.1.2004 podľa prílohy č. 5 zákona č. 553/2003 Z.z. pri plnení pracovných úloh vo výške 91 151,-- Sk (za obdobie od 1.8.2003 do 31.3.2004). Zmenou organizačnej štruktúry právneho predchodcu navrhovateľky vykonanou odporkyňou bolo s účinnosťou od 1.8.2003 do podriadenosti ekonomického námestníka

zaradené oddelenie liečebnej výživy a stravovania a v rámci neho vedúca diétna sestra, ktorá je zdravotníckym zamestnancom (odmeňovaným podľa osobitnej stupnice platových taríf). Táto zmena (doplnok č. 3 k organizačnému poriadku) je v rozpore so záväzným odborným usmernením Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na zabezpečenie liečebnej výživy chorých, ktoré bolo vydané 27.7.1998 pod č. 1685/1998 – a s účinnosťou od 1.9.1998 a uverejnené vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva SR. Záväznosť usmernenia vyplýva z jeho čl. 7 a v čl. 1 ods. 2 kde sa konštatuje, že oddelenie liečebnej výživy a stravovania je priamo podriadené námestníkovi pre liečebno-preventívnu starostlivosť a nie ekonomickému námestníkovi. Keďže odporkyňa rozhodla o začlenení oddelenia liečebnej výživy a stravovania pod priamu podriadenosť ekonomického námestníka v rozpore s vtedy platným a záväzným usmernením Ministerstva zdravotníctva SR a nesprávne mu bola podriadená vedúca diétna sestra, bol síce zaradený v správnom platovom stupni 9 a v správnej platovej triede 11, ale podľa nesprávnej stupnice platových taríf (správne mal byť odmeňovaný podľa základnej stupnice platových taríf uvedenej v prílohe č. 3 zákona č. 313/2001 Z.z. a s účinnosťou od 1.1.2004 podľa základnej stupnice platových taríf uvedenej v prílohe č. 3 zákona č. 553/2003 Z.z.). Výška škody spôsobenej porušením uvedených povinností odporkyňou nepresahuje sumu rovnajúcu sa trojnásobku jej priemerného mesačného zárobku (pred porušením). Toto obmedzenie však neplatí pre škodu vzniknutú v období od 1.8.2003 do 31.12.2003, kedy je povinná nahradiť skutočnú škodu (§ 13 ods. 1 zákona č. 313/2001 Z.z.). Odporkyňa tiež zodpovedá za škodu vzniknutú vyplatením odmien ekonomickému námestníkovi za obdobie od mája 2003 do augusta 2003 uplatňovanej vo výške 76 300,-- Sk (30 000,-- Sk dobrovoľne zaplatila), pretože činnosť, za ktorú mu boli odmeny priznané a vyplatené, bola predmetom jeho pracovnej náplne, spočívajúcej v rozborovej a koncepcnej činnosti, vyhodnocovaní výsledkov a príprave podkladov pre rozhodovanie (dôvodná bola len odmena za vypracovanie analýzy hospodárenia navrhovateľky za roky 1998 – 2002). Za nedôvodnú považoval námietku premlčania vznesenú odporkyňou, pretože jej prehlásenie zo 17.5.2004 má všetky zákonom požadované náležitosti uznania dlhu čo do dôvodu aj výšky. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 19. novembra 2008 sp. zn. 17 Co 192/2008 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľke sumu 167 451,-- Sk s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke sumu 76 300,-- Sk spolu so 6 % ročným

úrokom z omeškania (ročne), za dobu omeškania od 1.9.2005 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti o zaplattenie sumy 91 151,-- Sk s príslušenstvom návrh zamietol. Navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporkyni náhradu trov konania 6 225,-- Sk k rukám právneho zástupcu a na účet súdu 370,-- Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Dospel k záveru, že odborné posúdenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, z porušenia ktorého vyvodzoval prvostupňový súd zodpovednosť odporkyne za škodu uplatňovanú navrhovateľkou (nesprávne vyplatená mzda ekonomickému námestníkovi), nemá všeobecne záväzný (normatívny) charakter, ale má len usmerňujúci charakter (nebolo vydané vo forme nariadenia alebo aspoň výnosu či opatrenia). Preto jeho nerešpektovanie zo strany odporkyne (nebola ani v priamej riadiacej pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR) nie je možno považovať za porušenie právnej povinnosti, z ktorého dôvodu nemôže zodpovedať za škodu uplatňovanú navrhovateľkou z tohto titulu. V plnom rozsahu sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu týkajúcim sa zodpovednosti odporkyne za škodu (vo výške 76 300,-- Sk) vzniknutú nesprávnym vyplatením odmien ekonomickému námestníkovi (v rozpore s § 35 ods. 1 písm. b/ zákona č. 313/2001 Z.z.) a jeho odôvodnením, na ktoré v podrobnostiach poukázal. Tiež s právnym záverom o nedôvodnosti námietky premlčania a platnosti uznania dlhu odporkyňou. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (zrejme nedopatrením uvedený § 141 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu týkajúce sa škody vzniknutej nesprávnym vyplatením odmien, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mala za nepochybné, že v danom období ekonomický námestník plnil osobitne významné pracovné úlohy a podieľal sa aktívne na zvýšení výnosov získaných príspevkovou organizáciou, ktorou právny predchodca navrhovateľky bol, čoho dôkazom je hospodársky výsledok. Bolo preto v jej plnej kompetencii poskytnúť mu odmenu a nemôže ísť o škodný následok pre navrhovateľku. Podľa jej názoru k pochybeniu došlo aj pri posúdení námietky premlčania a platnosti prehlásenia (uznanie dlhu).

Navrhovateľka navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať jej špecifikovanú náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a Ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Z porovnania rozsudkov prvostupňového súdu a odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd v skutočnosti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľke 76 300,-- Sk (s príslušenstvom) a zmenil ho len vo výroku o uložení povinnosti odporkyni zaplatiť navrhovateľke 91 151,-- Sk (s príslušenstvom) tak, že v tejto časti návrh zamietol. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmeňujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať iba taký výrok rozsudku, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojim iným rozhodnutím vo veci samej. V porovnaní s výrokom rozhodnutia prvostupňového súdu musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci samej (R 12/1994). Z uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim nie je formálne hľadisko, t.j. ako odvolací súd označil výrok svojho rozhodnutia, ale vecné hľadisko, t.j. či výsledkom porovnania oboch výrokov rozsudku je vyššie uvedená odlišnosť.

Pokiaľ sa teda týka rozhodnutia napadnutej v časti, ktorou bol v skutočnosti potvrdený (v časti) vyhovujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa (t.j. v časti týkajúcej sa zaplataenia 76 300,-- Sk) nejde o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu podľa § 238 ods. 1 O.s.p., ale potvrdzujúci, v ktorom odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné, a preto dovolanie odporkyne ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je. Dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či to už účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil a dovolateľka ju ani nenamietala.

Pokiaľ odporkyňa namietala, že rozsudok odvolacieho súdu (v uvedenej potvrdzujúcej časti) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) je treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia odporkyne boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), odporkyňou vytýkané skutočnosti by mali za následok

vecnú nesprávnosť rozsudku v uvedenej napadnutej časti, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v uvedenej napadnutej časti nešlo).

Pokiaľ ide o dovolanie odporkyne proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti t.j. v časti uloženia povinnosti odporkyne zaplatiť sumu 91 151,-- Sk tak, že v tejto časti návrh (s príslušenstvom) zamietol, je dovolanie v tejto časti procesne prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p), avšak preskúmaniu tohto výroku rozsudku odvolacieho súdu bráni jeho subjektívna neprípustnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje v tejto súvislosti na to, že prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti nielen objektívnu, ale aj stránku subjektívnu, ktorá sa viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a odráža stav jeho procesnej ujmy (ujmy dopadajúcej na jeho osobné pomery). Tá sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre tohto účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý rozhodnutím skutočne založil. Z povahy dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že oprávnenie na jeho podanie svedčí účastníkovi, v ktorého neprospech toto porovnanie vyznieva. V predmetnej veci táto subjektívna stránka dovolania nie je splnená, keďže odvolací súd vo svojom rozhodnutí vo veci samej v uvedenej časti rozhodol v prospech dovolateľa (návrh v tejto uplatňovanej časti zamietol).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne v súlade s § 218 ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej preto priznal náhradu trov dovolacieho konania za jeden úkon

právnej pomoci, ktorú poskytol advokát navrhovateľke vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/, § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) vo výške 101,25 €, čo spolu s režijným paušálom 6,95 € a 19 % DPH z priznanej odmeny predstavuje spolu 127,44 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská